

Anexa 3 – Mecanisme de asigurare a echității și imparțialității în arbitraj/evaluare. Rolul arbitrilor.**Olimpiada națională de argumentare, dezbateri și gândire critică
„Tinerii dezbateri”**

Participanții la olimpiadă trebuie să aibă niveluri de experiență anterioară relativ similare – pentru a avea cu toții perspectiva unei șanse reale de a se clasa bine în competiție. În același timp, niveluri apropiate de experiență anterioară ajută la a avea același nivel de limbaj și înțelegere comună a conceptelor dezbătute – facilitând, astfel, învățarea unii de la ceilalți în timpul dezbaterilor.

Participanții la olimpiadă trebuie să respecte criteriile de eligibilitate stabilite prin regulament. Este important ca unitățile de învățământ să se asigure că elevii înscriși la secțiunea „începători” nu au mai participat la competiții regionale și/sau naționale de profil până la data înscrierii în competiție.

Echipele participante la etapa județeană nu vor fi identificate după denumirea unității de învățământ, ci folosind un cod neutru, similar pentru toate echipele (de ex. la județul Bihor: „Bihor 1”, „Bihor 2”.....„Bihor 18”....). Pentru etapa națională se vor folosi coduri de tipul TDI 1, TDI2....., pentru „începători”, respectiv, TDA1, TDA2...., pentru „Avansați”. Această practică ar elimina eventualele prejudecăți pe care arbitrii le-ar putea avea față de echipe, în raport cu școala, respectiv, județul lor de proveniență.

Rolul arbitrilor

Arbitrul trebuie să fie :

- ✓ Bine informat
- ✓ Nepărtinitor
- ✓ Constructiv

Dezbaterile au un rol esențial nu doar în dezvoltarea la elevi a competențelor de argumentare și de exprimare în public, a spiritului de echipă și fair-play-ului, ci și în educarea acestora pentru respectarea adevărului și a principiilor morale. În acest sens, rolul arbitrilor este important nu doar în evaluarea laturii argumentative și retorice a dezbaterilor, ci și în responsabilizarea celor care participă la dezbateri. De aceea, arbitrii trebuie să urmărească, în orice moment al competiției, o serie de obiective foarte clare:

- să descurajeze orice demers bazat pe falsificarea/denaturarea adevărului;
- să descurajeze orice fel de comportament non-etic care vine din partea cuiva implicat în dezbateri;
- să facă abstracție atât de convingerile personale, cât și de eventuale cunoștințe de specialitate pe care le-ar putea avea cu privire la moțiunea discutată;
- să nu trateze echipa căreia îi dă verdictul ca echipa care a avut dreptate, ci ca echipa care a fost mai convingătoare în acea rundă;
- să încurajeze vorbitorii să vorbească într-un ritm normal, care să poate fi înțeles de oricine ;
- să încurajeze vorbitorii pentru folosirea unui limbaj lipsit de elemente de jargon;
- să completeze fișa de arbitraj și să motiveze decizia, astfel încât aceasta să poată fi folosită atât în scop informativ cât și educativ pentru debateri.

Arbitrul evaluează măsura în care participanții reușesc să argumenteze convingător, să organizeze prezentarea, să răspundă prompt și analitic contraargumentelor echipei oponente, să fie persuasivi, să manifeste respect și toleranță față de coechipieri și față de adversari. Nu în ultimul rând, ascultarea atentă, tehnicile de persuasiune, umorul și fair play-ul sunt elemente care vor fi evaluate de către arbitri.

Orice arbitru stăpânește regulile formatului de dezbateri, evaluează corect și oferă feedback constructiv în scopul rafinării discursurilor.

Arbitrul nu arbitrează niciodată propria echipă sau o echipă din aceeași unitate de învățământ cu acesta, la etapa județeană, respectiv, din aceeași localitate/județ cu acesta, la etapa națională. De asemenea, la începutul competiției toți arbitrii trebuie să își declare toate incompatibilitățile (nu poate arbitra echipa în

care are rude, elevi de la școala la care a predat recent, elevi cu care face pregătire în alte cluburi sau în privat etc.). Înainte de începerea olimpiadei și de afișarea primei runde, toate incompatibilitățile anunțate Comisiei județene/Comisiei centrale vor fi introduse, de către Directorul de Turneu și de către TabMaster, în programul de tabulare.

Este preferabil ca în rundele de calificare arbitrii să nu arbitreze de două ori aceeași echipă.
Este preferabil ca în rundele eliminatorii arbitrii să nu arbitreze aceeași echipă consecutiv.

Luarea deciziei și acordarea punctajelor individuale

Toate dezbaterile din cadrul unei runde sunt arbitrate de același număr impar de arbitri (panel de arbitri). Este obligatoriu ca în rundele eliminatorii să existe paneluri de arbitri. Numărul arbitrilor din panel crește cu 2 la fiecare rundă eliminatorie subsecventă. Prima rundă de eliminare are 3 arbitri, a doua are 5, a treia 7 și așa mai departe.

Decizia asupra echipei câștigătoare într-o rundă se poate dovedi adesea un lucru foarte dificil. Dezbaterile la finalul cărora câștigătorul este foarte clar sunt rare, iar cele în care ambele echipe și-au făcut datoria în mod ireproșabil sunt și mai rare. Indiferent de situație, este recomandabil pentru arbitri să își ia câteva minute la finalul runde pentru a-și pune gândurile în ordine.

Arbitrii evaluează măsura în care echipele și-au îndeplinit responsabilitățile:

Echipa afirmatoare:

- 1) a prezentat interpretarea temei și definițiile termenilor cheie;
- 2) a prezentat, demonstrat și reconstruit argumentele cazului afirmator ;
- 3) a respins argumentele cazului negator.

Echipa negatoare:

- 1) a prezentat poziția pe care echipa negatoare a adoptat-o față de interpretarea temei și definițiile termenilor cheie;
- 2) a respins argumentele cazului afirmator;
- 3) a prezentat, susținut și reconstruit argumentele cazului negator.

Rolul arbitrilor este să evalueze prestațiile individuale ale vorbitorilor, să acorde puncte, cât mai exact, și să realizeze o ierarhie a discursurilor în funcție de impactul în rundă. De punctajele acordate fiecărui vorbitor depinde poziția acestuia în clasamentul individual, obținerea unui premiu și calificarea la etapa superioară a competiției. Mai mult, la etapa națională, poziția în clasamentul individual îi poate permite unui vorbitor să participe la turneul pentru selecția lotului național largit.

Conform fișei de arbitraj standard, punctajul se acordă individual fiecărui vorbitor, după cum urmează:

- CONȚINUT: 40% (24 – 32 puncte)
- STIL: 40% (24 – 32 puncte)
- STRATEGIE: 20% (12 – 16 puncte)

Total: 100% (60 – 80 puncte)

	CONȚINUT (40%)	STIL (40%)	STRATEGIE (20%)	Total
Cel mai bun discurs	32 puncte	32 puncte	16 puncte	80 puncte
Discurs foarte bun	30 puncte	30 puncte	15 puncte	75 puncte
Discurs mediu	28 puncte	28 puncte	14 puncte	70 puncte
Discurs slab	26 puncte	26 puncte	13 puncte	65 puncte
Cel mai slab discurs	24 puncte	24 puncte	12 puncte	60 puncte

În discursurile concluzive („Reply”) punctajul fiecărei categorii este înjumătățit.

Grila de punctaje:

79-80 Poate cel mai bun discurs ținut vreodată în România

76-78 Un discurs executat impecabil, nu aveți absolut nicio obiecție de făcut vorbitorului, mult peste nivelul competiției.

74-75 Argumente excelente, perfect aplicate pe moțiuni, complet relevante pentru cele mai importante idei din dezbatere. Stilul este foarte clar și deosebit de convingător. Îndeplinirea rolului și structura aproape perfecte.

72-73 Argumente foarte bune, raționamente clare și bine explicate, care lasă însă adversarilor unele căi vizibile de atac. În mare, discursul este unul clar și explicat convingător.

70-71 Discurs bunișor. Argumentele sunt aproape toate relevante și de cele mai multe ori convingătoare. Ocazional vorbitorul poate avea: o problema în a explica, argumentare simplistă, abordarea unor argumente irelevante. Vorbitorul captează atenția, are o structura clară și își îndeplinește rolul.

68-69 Discurs mediu, argumente în general relevante, unele explicate decent. Totuși, există erori de logică, idei irelevante și argumentare mai degrabă superficiale. Captează atenția, însă rareori foarte convingător și uneori dificil de înțeles. Este o încercare medie, însă incompletă.

66-67 Discurs slăbuț spre mediu. Unele argumente sunt relevante, însă cu o explicație simplistă. În marea majoritate a timpului, vorbitorul este destul de ușor de înțeles; însă discursul său nu este unul convingător. Structura discursului e deficitară, rolul este în mică parte îndeplinit.

64-65 Discurs slab. Argumentele sunt rareori relevante și rareori explicate. Discursul este deseori neclar și confuz, cu o structura vagă. Nesatisfăcătoare îndeplinire a rolului.

62-63 Discurs foarte slab. Aproape imposibil de urmărit, structura aproape inexistentă, neînțelegerea rolului vorbitorului.

61 Discurs care nu are legătură cu dezbaterea, confuz și obositor. Nu ați văzut discurs mai slab sau ofensator.

60 Vorbitorul nu a ținut discursul.